Brabant als proeftuin voor innovaties

Subsessie: Innovatieve stalsystemen

Beleidskader Landbouw en Voedsel 2030

16-02-2022

Introductie

- Waarom agrifirm hier zo mee bezig?
  - Taskforce mogen leiden
  - Zijn een coöperatie
    - Zijn er voor onze leden
  - Geloven in innovatie (van stalsystemem)
- Als taskforce
  - Bezig gehouden met innovatie van stalsystemen
  - Vooral rondom de opgave van het reduceren van emissies
    - Gaat heel langzaam
    - Brengt een hoop complexiteit met zich mee
    - Uitdagingen groot
- Waarom gaat het zo langzaam?
  - Doel is de RAF erkenning
  - Innovatie voor een groot deel op het boerenerf
  - Taal onderwerp
  - Aantal redenen
    - Minimaal 7 parallelprocessen
    - Creativiteit wordt geremd
      - Onzekerheid formele keuringsproces
      - Focus op techniekoplossingen
        - Kunt ook kijken naar
          - Management
          - Genetica
          - Voer
        - Gecreëerd door overheid
    - Schijnewerkelijkheid tussen vergunde en werkelijke emissies
    - Veel detailregelgeving
      - Bemoeienis overheden op technisch niveau
      - Regionale afwijkingen
  - Hoe kan dit versneld worden?
    - Ga vergunnen en handhaven op daardwerkelijk gemeten emissies
      - Sensor en datasystemen gebruiken
    - Laat het 'hoe' aan de sector over
    - Advies: 3 sporen
      - Opstellen nieuwe wet- en regelgeving
      - Optimalisatie huidige regelgeving en werkwijzen
      - Gecoördineerde pilots
        - Voor techniek
        - En waar naar regelgeving wordt gekeken
  - Wat kunnen we vandaag doen?
    - Crisis en herstelwet - kan vergunnen op basis van emissies
      - Blijkt lastig te zijn voor gemeenten om dat soort vergunningen te verlenen
      - Zorg dat er kennis en protocollen komen bij de gemeenten
    - Bouw consortia om het financiele risico weg te nemen
      - Risico's weghouden bij veehouders
    - Op langere termijn
      - Zorg dat de aanbevelingen in daden worden omgezet

Terugkoppeling

- Innovatie voor duurzame veehouderij in Nederland
- Beleid dat nodig is de innovatie verder te stimuleren
  - Dat creëert ruimte voor innovatie-agenda
- Focussen op doelen stellen
  - Daar is behoefte aan
    - Goed voor dierenwelzijn
    - Lage emissies
    - Stip op de horizon is een integraal systeem
  - Vooralsnog gaan we daar naar toe met het voorschrijven van lijsten van middelen (voorschriften)
  - We moeten naar doel voorschriften
    - Daar kunnen veehouders verantwoordelijkheid voor nemen
    - Nu wordt de verantwoordelijkheid verschoven naar een regime/ systeem
  - Niet alleen technisch, kan bijvoorbeeld ook in management
  - Ook innovaties die minder procent behalen hebben ook een markt
- Meten in hoeverre de doelen gehaald worden
  - Nog een uitdaging
    - Voor gesloten stallen beter te doen
    - Voor open stallen is de vraag of het wel lukt
  - Enige manier om er te komen is door te proberen
  - Probeer het met:
    - Veehouder
    - Onderzoeksinstantie
    - Innovator
    - En kijk ook mee als overheid (wat betekent het voor de handhaving?)
- Deze mensen innoveren stalsystemen vanuit hun bedrijf
  - Ook veehouders die pionieren
- Aantal inzichten naar boven gekomen
  - Nederland en Brabant worden gezien als proeftuinen
    - Proeftuinen
      - Ook voor ontwikkelen en beproeven van systemen die internationaal behoeftes vervullen
      - Nederland pioniert hierin nog steeds

Brabant en Nederland als proeftuin

- Wat is belangrijk bij de proeftuinen?
  - Dicht bij de praktijk staan
    - Zorgt voor praktijkervaring
    - Maakt het mogelijk om op te schalen
- Noord-Brabant en Nederland als voorbeeld voor de wereld
  - Hier in Noord-Brabant is iets onstaan, vervolgens ga je de grens over
  - In 2050 met 10 miljard mensen op de aarde
    - Behoeft naar voedsel neem toe
  - Eiwitten van dierlijke bronnen zal ook verder toenemen
    - Is het zo dat we dan maar meer melk, vlees en eieren moeten produceren?
    - Om de wereld te kunnen voeden moet dat juist allemaal wat minder
    - Daar zouden we innovaties op moeten inzetten
    - Oppassen dat wat we nu doen (en de laatste tijd) maar blijven verbeteren
  - In NB de broedplaats om dat vorm te gaan geven
    - Duurzaamheid, maar ook de productie in stand houden
    - De rest van Nederland en west europa kijkt met argusogen naar wat er gebeurd
  - Breder kijken naar verschillende oplossingen
    - We hebben alles nodig om het tot een mooi resultaat te brengen
- Laat bij pilots/ proeftuinen omgevingsdiensten meekijken of het handhaafbaar is
- Ondanks de soms stroperige procedures
- De kritische massa in Brabant is nodig
  - Zuinig zijn op de Brabantse veehouderij
    - Innovatiebedrijven kunnen niet ontwikkelen zonder een gezonde veehouderij
- Mogen ook wel blij zijn dat we hier zo kritisch zijn
  - Daardoor leggen we de lat elke keer wat hoger
  - Maar we moteen wel vrij kunnen ondernemen
- Ondersteun de consortiums met finaciele middellen
  - Is keihard nodig
    - Risico's zijn veel te groot

Middel- of doelvoorschift?

- Sturen op doelen brengt meer innovatiekracht
  - Stip op de horizon
  - Helpt bij het internaliseren van de opdracht
    - Is wel iets wat we aan het oplossen zijn wat we zelf hebben gecreëerd
    - Zie ook antibiotica
- Laat het 'hoe' over aan de boerderijen
  - Anders is het risico dat je alle dieren weer heel compact bij elkaar in de stallen zet
  - Als je het hoe laat aan de veehouders wel stakke randvoorwaarden stellen
    - Als je de veehouder de keuzes wilt geven hoe die de innovaties gaat inrichten moet je ook een scala aan technologie hebben
  - En zorgen dat de tools aanwezig zijn om volgens dat doelvoorschriften-beleid te gaan werken
    - Hoe gaan we dat per boerderij zo goed mogelijk inrichten
  - Daar de technologie op inzetten om het op grotere schaal mogelijk te maken
    - Gebruik maken van de goede ideëen die heel vaak van de veehouder zelf komen
  - Goede werking van een systeem moet de motivator zijn van de veehouders
- Meten en monitoring
  - Lastig bij open stallen
    - Nuance te vinden in het type dier dat je hebt
    - Meelkeehouderij is 99% open stallen
    - Complex om monitoring te creëren
    - Moet nog wat ontwikkeld worden om daar te kunnen meten
  - Wel goed kijken naar handhaafbaarheid
    - Voorkomen van discussies over metingen
  - Niet alleen op emissies
    - Natuurinclusiviteit
      - Bijvoorbeeld ook
      - Dierenwelzijn
    - Doelen helder stellen
      - Bewijzen in het business model
    - Transitie is niet alleen leven van de mens beter maken, maar ook goed samenwerken met de aarde
      - Nu op een kantelpunt
    - Integraal invoeren
  - Real-time monitoring
    - Maakt het mogelijk real-time te sturen
    - Nu bezig om handen en voeten te geven
- Vergunning traject
  - Juridisch vraagstuk blijft wel een ding
    - Als je als ondernemer wil innoveren krijgt je de rem erop
    - Zelfs als je heel natuurinclusief wil boeren
  - Begrijpelijk dat gemeenten terughouden zijn
    - Er komt een verhaal dat ze inhoudelijk niet snappen
    - Als het fout gaat zitten ze met een stal die boven de vergunning zit
    - Belangrijk om het systeem te doorbreken
    - Niet alleen bij gemeenten, maar ook bij landelijke overheid loop je vast

Innovaties

- Grote focus op techniek
  - Vraag is of dat verstandig is
    - Belangrijk om in het oog te houden
  - Hetzelfde geldt voor het dier en de grond
    - De vraag is of je zoeveel techniek nodig hebt
  - Prestaties vallen nog wel eens tegen
    - Niet op blindstaren
  - Ook een hele dure route
    - Wat kost het een ondernemer om iets toe te passen?
  - Kijken naar hele bedrijfssysteem
    - Bijvoorbeeld met natuurinclusieve maatregelen
    - Er zijn wellicht ook mogelijkheden zonder techniek
- Qua innovatie opletten dat het probleem dat je oplost wel groter is dan het probleem dat je creëert
  - Niet alles is voorspelbaar
- Hoe komt een innovatie snel op het erf?
  - Een aantal voorwaarden:
    - Economisch werkend
    - Technish werkend
    - Juridisch werkend
    - Maatschappelijk werkend
  - Die laatste 2 nemen we in het innovatiedenk onvoldoende mee
  - Als je écht goede pilots inricht zorg je dat
    - De wetgever meekijkt
    - Ook de maatschappelijke inbedding goed is ingeregeld
- Er wordt nog te weinig naar dierenwelzijn gekeken
  - Er is veel onderzoek naar geweest, maar dat gooien we aan de kant
    - Niet alleen gezondheid, maar ook emotie, gevoel en intelligentie van dieren
  - Dat moet nu worden meegenomen in de innovatie
  - Als je de beesten meer in een natuurlijke omgeving laat hebben ze ook meer weerstand
  - Dier centraal stellen
- Veel innovaties zijn op boerenniveau bedacht
  - Geeft de boeren de ruimte om te ondernemen
- Samenwerking ook belangrijk bij innovatie
  - Gooi het op straat
  - Als iemand het wil kopiëren mag dat, maar het is al bekend, dus die zal meer terughoudend zijn
  - Diegene die je kunnen helpen komen eerder naar je toe
  - Verbinding
- Lastig als je met innovaties ver vooruitloopt
  - Niet altijd makkelijk uit te leggen
  - Mensen willen iets lezen en begrijpen
    - Dan verbeteren
  - Innovatie is iets anders, iets out of your mind
  - Innovatie kan niet zonder subsidie
    - Om subsidie te krijgen moet je het goed uit kunnen leggen
    - Daarom is een consortium nodig
- Gaat erom dat we een voedselsysteem creëren waarbij we goed kijken naar hoe de wereld het ooit bedoeld heeft
  - Dat zo goed mogelijk inzetten
  - Hebben daar wel bepaalde vormen van technologie bij nodig
- Moeten het hebben van diversiteit
  - Niet kiezen voor één oplossing voor alles